

og hans miskunn stærri, stærri
stærstu hugmynd sjáandans.

Væri ást vor eins og bæri,
orði guðs ef fylgdum beint :
dygðarstund hver dagur væri,
drottni helguð bezt og leynt.

Matth. Jochumsson

Upphaf og þroskun únítaratrúarinnar í kristnu kyrkjunni

Upphaf kristninnar, eins og upphaf allra stórra hreyfinga í heiminum, er á margan hátt óljóst og hulið í þoku. Jesús frá Nazaret finnur köllun hjá sér til að kenna, eftir að hann er búinn að kynnast Jóhannesi skírara og hans starfi. Hann safnar að sér fylgjendum, sem halda áfram að boða kenningar hans eftir að hann er fallin frá. Þessir fylgjendur eru rétttrúaðir Gyðingar, sem sjá í honum uppfyllingu vonar, sem lengi var búin að eiga sér stað hjá þjóðinni, messíasarvonarinnar. Þessir menn gátu aldrei haft nein áhrif á hugi manna utan sinnar eigin þjóðar. Með þeim hefði hreyfing Jesú smá dáið út og aldrei þekst utan Gyðingalands.

En þá kemur nýr maður til sögunnar, Páll frá Tarsus. Hann flytur kristindóminn út í heiminn, út á meðal grískumæl-
andi manna, sem vissu ekkert um hvað var að gerast á meðal Gyðingænna. Þar sem hann ekki þekkir Jesúm persónulega og kemur með sérstakar tilhneigingar og sérstaka þekkingu inn á hið nýja starfsvið sitt, verður kristindómur hans eðlilega mjög frábrugðinn kenningum Jesú sjálfs.

Hvað er það þá sem einkennir Pál og hans kristindóm? Í fyrsta lagi var hann lærður Gyðingur. Af því leiddi að hann hafði allmikið af þeirri snámunalegu nákvæmni, sem einkendi